

Lekcije STTP-a kategorizirane prema Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima (UDHR)

Član 1.

Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima. Oni su obdareni razumom i savješću i trebaju djelovati jedni prema drugima u duhu bratstva

Član 2.

Svatko ima pravo na sva prava i slobode navedena u ovoj Deklaraciji, bez ikakvih razlika, poput rase, boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovine, rođenja ili drugog statusa. Nadalje, neće se praviti razlike na osnovu političkog, jurisdikcijskog ili međunarodnog statusa zemlje ili teritorije kojoj osoba pripada, bilo da je ona neovisna, povjerljiva, nesamoupravna ili pod bilo kojim drugim ograničenjem suvereniteta.

Član 3.

Svako ima pravo na život, slobodu i ličnu sigurnost.

Član 4.

Niko ne smije biti držan u ropstvu ili ropstvu; ropstvo i trgovina robovima zabranjeni su u svim oblicima.

Član 5.

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, neljudskom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Član 6.

Svako ima pravo svugdje biti priznat kao osoba pred zakonom.

Član 7.

Svi su jednaki pred zakonom i bez diskriminacije imaju pravo na jednaku zaštitu zakona. Svi imaju pravo na jednaku zaštitu od bilo kakve diskriminacije koja krši ovu Deklaraciju i od bilo kakvog poticanja na takvu diskriminaciju.

Član 8.

Svako ima pravo na djelotvorni pravni lijek nadležnih nacionalnih sudova za djela koja krše osnovna prava koja su mu dodijeljena ustavom ili zakonom.

Član 9.

Niko ne smije biti podvrgnut samovoljnom hapšenju, pritvoru ili progonstvu.

Član 10.

Svatko ima punu jednakost na pravično i javno saslušanje od strane neovisnog i nepristrasnog suda, u utvrđivanju njegovih prava i obaveza i bilo koje krivične optužbe protiv njega.

Član 11.

(1) Svatko optužen za krivično djelo ima pravo biti smatran nevinim sve dok mu se u skladu sa zakonom ne dokaže krivica na javnom suđenju na kojem ima sva jamstva potrebna za svoju odbranu.

(2) Niko se neće smatrati krivim za bilo koje krivično djelo zbog bilo koje radnje ili propusta koji nisu predstavljali krivično djelo prema nacionalnom ili međunarodnom pravu u vrijeme kada je počinjeno. Niti će se izreći teža kazna od one koja je bila primjenjiva u vrijeme počinjenja krivičnog djela

Član 12.

Niko ne smije biti podvrgnut proizvoljnom uplitanju u njegovu privatnost, porodicu, dom ili prepisku, niti napadima na njegovu čast i ugled. Svatko ima pravo na zaštitu zakona od takvog miješanja ili napada

Član 13.

(1) Svako ima pravo na slobodu kretanja i boravka unutar granica svake države.

(2) Svako ima pravo napustiti bilo koju zemlju, uključujući svoju, i vratiti se u svoju zemlju

Član 14.

(1) Svatko ima pravo tražiti azil i uživati u njemu azil od progona.

(2) Na ovo se pravo ne može pozivati u slučaju krivičnog gonjenja koje stvarno proizlazi iz nepolitičkih zločina ili djela protivnih ciljevima i principima Ujedinjenih nacija

Član 15.

(1) Svako ima pravo na državljanstvo.

(2) Niko ne može samovoljno biti lišen svog državljanstva niti pravo na promjenu državljanstva.

Član 16.

(1) Punoljetni muškarci i žene, bez ikakvih ograničenja zbog rase, nacionalnosti ili vjeroispovijesti, imaju

pravo vjenčati se i osnovati porodicu. Oni imaju pravo na jednaka prava u odnosu na brak, tokom braka i nakon njegovog raskida.

(2) Brak se može sklopiti samo uz slobodan i potpun pristanak supružnika koji planiraju.

(3) Porodica je prirodna i temeljna grupna cjelina društva i ima pravo na zaštitu od strane društva i države.

Član 17.

(1) Svatko ima pravo posjedovati imovinu sam, kao i zajedno s drugima.

(2) Niko ne može biti samovoljno lišen svoje imovine.

Član 18.

Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjere ili uvjerenja i slobodu, bilo samostalno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, da ispovijeda svoju vjeru ili vjeru u nastavi, praksi, bogoslužjenju i obredima.

Član 19.

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; ovo pravo uključuje slobodu držanja mišljenja bez uplitanja i traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojih medija i bez obzira na granice.

Član 20.

(1) Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja.

(2) Niko ne može biti primoran da pripada udruženju.

Član 21.

(1) Svako ima pravo sudjelovati u vladi svoje zemlje, direktno ili preko slobodno izabраниh predstavnika.

(2) Svako ima pravo na jednak pristup javnim službama u svojoj zemlji.

(3) Volja naroda bit će osnova vlasti; ova volja će se izraziti na povremenim i istinskim izborima koji će se održati na općem i jednakom biračkom pravu i koji će se održati tajnim glasanjem ili ekvivalentnim slobodnim postupcima glasanja.

Član 22.

Svatko, kao član društva, ima pravo na socijalnu sigurnost i ima pravo na ostvarivanje ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava neophodnih nacionalnim naporima i međunarodnom suradnjom, u skladu s organizacijom i resursima svake države. njegovo dostojanstvo i slobodan razvoj njegove ličnosti.

Član 23.

(1) Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zaposlenja, na pravedne i povoljne uslove rada i na zaštitu od nezaposlenosti.

(2) Svako, bez ikakve diskriminacije, ima pravo na jednaku platu za jednak rad.

(3) Svako ko radi ima pravo na pravednu i povoljnu naknadu koja sebi i svojoj porodici osigurava egzistenciju dostojnu ljudskog dostojanstva i po potrebi dopunjuje drugim sredstvima socijalne zaštite.

(4) Svako ima pravo da osniva sindikate i da im se pridružuje radi zaštite svojih interesa

Član 24.

Svatko ima pravo na odmor i razonodu, uključujući razumno ograničenje radnog vremena i povremene plaćene praznike.

Član 25.

- (1) Svatko ima pravo na životni standard primjeren zdravlju i dobrobiti sebe i svoje porodice, uključujući hranu, odjeću, smještaj i medicinsku njegu i potrebne socijalne usluge, te pravo na sigurnost u slučaju nezaposlenost, bolest, invaliditet, udovstvo, starost ili drugi nedostatak sredstava za život u okolnostima van njegove kontrole.
- (2) Majčinstvo i djetinjstvo imaju pravo na posebnu njegu i pomoć. Sva djeca, rođena u braku ili izvan njega, uživat će istu socijalnu zaštitu.

Član 26.

- (1) Svako ima pravo na obrazovanje. Obrazovanje mora biti besplatno, barem u osnovnoj i osnovnoj fazi. Osnovno obrazovanje je obavezno. Tehničko i profesionalno obrazovanje moraju biti općenito dostupni, a visoko obrazovanje mora biti jednako dostupno svima na osnovu zasluga.
- (2) Obrazovanje će biti usmjereno na puni razvoj ljudske ličnosti i na jačanje poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda. Promovirat će razumijevanje, toleranciju i prijateljstvo među svim narodima, rasnim ili vjerskim skupinama, te će unaprijediti aktivnosti Ujedinjenih nacija na održavanju mira.
- (3) Roditelji imaju prethodno pravo da biraju vrstu obrazovanja koje će se pružati njihovoj djeci.

Član 27.

- (1) Svatko ima pravo slobodno sudjelovati u kulturnom životu zajednice, uživati u umjetnosti i sudjelovati u naučnom napretku i njegovim prednostima.
- (2) Svako ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proizlaze iz bilo koje naučne, književne ili umjetničke produkcije čiji je autor.

Član 28.

Svatko ima pravo na društveni i međunarodni poredak u kojem se prava i slobode utvrđeni ovom Deklaracijom mogu u potpunosti ostvariti.

Član 29.

- (1) Svatko ima dužnosti prema zajednici u kojoj je jedino moguć slobodan i potpun razvoj njegove ličnosti.
- (2) U vršenju njegovih prava i sloboda, svako će biti podložan samo onim ograničenjima koja su utvrđena zakonom isključivo u svrhu osiguranja potrebnog priznavanja i poštivanja prava i sloboda drugih i ispunjavanja pravednih zahtjeva morala, javni red i opća dobrobit u demokratskom društvu.
- (3) Ta se prava i slobode ni u kom slučaju ne mogu vršiti u suprotnosti sa svrhom i načelima Ujedinjenih nacija.

Član 30.

Ništa u ovoj Deklaraciji ne može se protumačiti kao da bilo kojoj državi, grupi ili osobi podrazumijeva bilo kakvo pravo da se bavi bilo kojom aktivnošću ili izvrši bilo koji čin usmjeren na uništavanje bilo kojeg od ovdje navedenih prava i sloboda.